

In gesprek met een echte Reuselnaar

Door Thijs van der Zanden

In de Beukenlaan ben ik van de mannen de oudste inwoner van de straat en dat zegt genoeg. Omdat ik door mijn herseninfarct van twee jaar geleden niet meer zo goed 'vorruit' kan moet ik elke dag oefenen. Daarom fiets ik hier thuis (home trainer) elke dag nog ongeveer 20 km rond om in 'condiessie' te blijven. Als het weer is ga ik ook elke dag een 'stukske' wandelen. Dat kan nog omdat ik een loopwagentje heb waar ik op kan gaan zitten als ik 'muug' ben. Meestal kom ik ook wel iemand tegen om wat tegen 'te buurten'.

Bas van der Zanden.

Aan het woord is de 83-jarige Bas van der Zanden die samen met zijn vrouw Jo Hollebekkers woont in de Beukenlaan.

De jonge jaren

Bas van der Zanden is geboren in 't Holland, de huidige Hooge Mierdseweg. De boerderij van zijn ouders staat er nog steeds.

De boerderij is in 1948 verkocht aan Tinus Huibregts bijgenaamd Huipe Tineske.

Vroeger hebben we bij ons in 't Holland nooit honger hoeven lijden maar luxe hebben we ook niet gekend. Ons moeder Jaoneke Larmit heeft een hard leven gehad. Ze heeft altijd keihard moeten werken om haar gezin dat uit drie voor- en zes nakinderen bestond overeind te houden. Ze is twee keer weduwe geworden toen de kinderen nog op jonge leeftijd waren. Haar tweede man Thijs van der Zanden alias

Gatten Thijs stierf al in 1932. Bas was toen pas zestien jaar.

Het leren op de lagere school bij de fraters in Reusel vond Bas maar niks. Veel liever haalde hij samen met zijn kameraad Janus Lavrijsen alias de Vloere op school kattenkwaad uit. Het loslaten van kikvorsen en jonge konijntjes in de klas waren bezigheden waar het tweetal zich meer voor interesseerde. Bas kan zich nog wel frater Bertje herinneren waarvan hij meerdere keren straf heeft gehad.

Mijn halfbroer Door, die altijd vrijgezel is gebleven, heeft na het overlijden van vader het meeste werk op de boerderij overgenomen. Met bewondering spreekt Bas over de werklust en voermanskunst van zijn halfbroer Door, die behalve het werk op de boerderij, ook nog elke morgen de melk van een aantal Reuselse boeren naar 't Stoom in Bladel bracht. Een betere voerman was er volgens Bas in heel Reusel niet te vinden. Dat was dan ook de reden dat veel boeren Door vroegen om met zijn paard als loonwerker te komen werken. Het extra geld dat hiermee verdiend werd kwam in het grote gezin van Jaoneke Larmit goed van pas.

Werken en diensttijd

Vader Thijs van der Zanden haalde zoon Bas direct bij de fraters vandaan toen hij niet meer leerplichtig was. Er moesten centjes op de plank komen. Bas werd al voor zijn zestiende jaar schaapherder voor de Arendonkse schaapsboer Spoormans die op d'n Horst woonde. Voor enkele tientallen guldens en de kost moest hij een heel jaar zorgen dat de schapen niets te kort kwamen. Na het overlijden van zijn vader ging Bas werken in de sigarenfabriek van Majoie als ombladtrekker. Na een jaar is hij begonnen bij de Aida in de Lensheuvel. Hij werd daar bosjesmaker bij Gusje Gijbels. Bij Gusje Gijbels, die vader was van maar liefst 16 kinderen, heeft Bas het vak van sigarenmaker geleerd. De laatste jaren voor de oorlog heeft hij bij Karel I gewerkt. Uit die tijd kan hij zich nog herinneren dat het bij Karel I zo druk was dat

hij geen snipperdag kon krijgen om Reusel kermis te gaan vieren. Samen met zijn kameraden Toon de Bruin en Janus de Vloere besloten ze om niet te gaan werken en naar Retie kermis te gaan. Pas in de morgen kwamen ze weer terug in Reusel. Om te ontnuchteren werden ze bij Karel I weer direct naar huis gestuurd waardoor ze toch hun zin kregen en nog de hele dinsdag hadden om Reusel kermis te vieren.

Een van de liefhebberijen van Bas was het met een koperen strop vangen van snoeken in de Reuselse stroom ter plaatse van de Gagel gelegen tussen 't Holland en Hooge Mierde. Op een zonnige dag lagen de snoeken stil in het water. Door over de kop van de snoek een strop te schuiven die aan een stok zat kon Bas dan de snoeken uit het water zwiepen.

Zijn mobilisatietijd heeft Bas doorgebracht in het Brabantse Mill waar hij op diverse plaatsen bij zowel burgers als boeren ingekwartierd is geweest. Hij weet zich nog goed te herinneren dat toen de gevechten met de Duitsers uitbraken zijn compagnie zich terugtrok naar Leerdam. De terugtocht van meer dan 18 uur ging helemaal te voet via Vinkel en Ophemert door gedeeltelijk onder water gezette wegen waarbij ze regelmatig beschoten werden door Duitse vliegtuigen. Hij weet nog dat de eerste luitenant van de compagnie in Leerdam volgens de voorschriften met een witte vlag midden op de weg moest zitten om de compagnie aan de Duitsers over te geven. Hij heeft daar de hele dag zitten bibberen van de schrik zonder dat ze een Duitser gezien hebben. De eerste Duitser zag hij pas op het station in 's-Hertogenbosch toen hij na de Nederlandse capitulatie op weg naar huis was.

Samen met Toon de Bruin heeft Bas in de oorlogsjaren veel gesmokkeld. Met zijn tweeën gingen ze te voet met ieder ongeveer 40 kg boter of graan op hun nek naar een boer in het Arendonkse gehucht de Wouwers gelegen tegen Hooge Mierde. Op hun terugweg namen ze dan zout mee naar Reusel terug. Ook voor het stropen van konijnen of hazen schrok Bas niet terug. Samen met Toon de Bruin die volgens Bas voor d'n duvel niet bang was zorgden ze er zo voor dat er in de oorlogsjaren thuis regelmatig iets extra's op tafel kwam.

Trouwen, hobbies

Bas heeft zijn vrouw Jo in de laatste oorlogsjaren voor het eerst ontmoet tijdens het bosbessen plukken in het Neterselse bosgebied 'de Muilen'. Met de vraag 'met jou wil ik wel een bosbeesieke plukken' werd het begin gemaakt voor een verbintenis die al meer dan 50 jaar heeft geduurd. Toen Bas en Jo in 1946 wilden trouwen was er zeer weinig te koop, hun bezit in het begin van hun huwelijk was niet veel meer dan een bed, kast en tafel met een paar stoelen. De stoelen, kast en een trouwring voor de bruid had Bas met zijn zwager Gerardus Verbakel uit Eindhoven geruild tegen sigaren die hij 'goedkoop' bij zijn werkgever Karel I had aangeschaft. De tafel had hij gekregen van zijn schoonvader Sjaak Hollebekkers. Deze tafel was

Bas op zijn mobilisatie-adres in Mill.

Bas en Jo pas getrouwd.

door Engelse soldaten in 1944 in het huis van zijn schoonvader achtergelaten. Nadat ze op 10 mei 1946 zijn getrouwd, zijn Bas en Jo gaan inwonen bij de moeder van Bas, Jaoneke Larmit. Na drie maanden zijn ze verhuisd naar een tweekamerwoning woning in d'n Hondsbos te Reusel. Deze woning van Jan van Limpt alias de Witte was tot die tijd gebruikt als sigarenfabriekje. In dit fabriekje was helemaal geen luxe. Trots vertelt Bas dat hij zelf een WC achter het huis gemaakt had. Het was niet meer dan een ton met daaroverheen een plank met een gat erin. Deze WC voldeed zo goed dat de talrijke dochters van buurman Toon van Limpt beter bekend als Toon Boer in de middag-pauze er ook gebruik van maakten. Wekelijks schepte Bas de WC leeg en deponeerde de inhoud op de mesthoop. Stromend water was er evenmin in het huisje. Er moest *geput* worden bij een van de burens. Er was slechts een lamp en geen enkel stopcontact. De kachel werd gestookt met zogenaamde posten die door Bas gekapt en uitgegraven waren in een bos in de Kattenbos en klot uit het Goor. Ondanks het volledig ontbreken van luxe heeft Bas alleen maar goede herinneringen aan 't fabriekske in d'n Hondsbos.

In 1949 zijn Bas en Jo verhuisd naar een

Het jonge gezin van Bas en Jo.

gemeentelijke nieuwbouwwoning in de Bakkerstraat. Hun burens waren daar Peer Hoeks en Willeke van Limpt alias van Graote. In deze woning was zoveel ruimte dat ze het bovengedeelte ter beschikking stelden aan de pas getrouwde Bert Lavrijsen alias Bert Buut en zijn vrouw Anna van der Zanden, de zus van Bas. Het was in die tijd dat de controleur van de ziektewet aan de bel kwam om Bert Buut te bezoeken. Jo die de controleur zag aankomen stootte de trap op naar Bert die daar aan het klussen was. Bert kwam vlug mee naar beneden en deed net of hij beneden woonde en met Jo getrouwd was. Toen de controleur in de box keek waar de een jaar oude zoon van Jo zat maakte hij de opmerking: "zo, zo Lavrijsen pas een maand getrouwd en nu al zo'n grote zoon in de box". Nadat Anna en Bert Buut een eigen woning betrokken hadden kwamen de pas getrouwde Ria Hollebekkers, de zus van Jo, en haar man Peer Verhagen alias Peer Kas inwonen. Met dit samenwonen werd de gemeente Reusel op een idee gebracht en vanaf die tijd is dan ook in Reusel de zogenaamde samenwoning ontstaan. In 1954 heeft Bas, aannemer Dré Maas, een huis laten bouwen in de Beukenlaan waar hij samen met zijn vrouw Jo nog steeds bij woont.

"Zo, zo Lavrijsen pas een maand getrouwd en al zo'n grote zoon in de box".

Bas en zijn zoon Thijs voor zijn huis in de Bakkerstraat.

Bas en Jo kregen 8 kinderen waarvan de oudste op zeer jonge leeftijd overleden is. Ze zijn ondertussen allemaal getrouwd en hebben er voor gezorgd dat Bas 13 keer opa is geworden.

Ondanks dat Bas de kost verdiende als sigarenmaker kon hij het *boeren* niet laten. Vele jaren zorgde hij voor bijverdiensten door het mesten van varkens en mestkalveren. Het houden van varkens was vroeger in de Beukenlaan bij veel inwoners heel normaal. De mest die de dieren produceerden kwam goed te pas voor *d'n hof*. Trots vertelde Bas dat zijn Jo nooit groentes en aardappelen hoefde te kopen omdat hij daar altijd zelf voor zorgde. Jaarlijks kwam huisslager Toon Kox aan de deur om een varken te slachten. De kinderen uit de buurt kwamen dan naar het schouwspel kijken. Diegene die zijn neus in het gat van het geslachte varken durfde te steken kreeg van slager Toon *d'n blaas*. In 1996 vierde Bas en Jo met hun talrijke kinderen en kleinkinderen hun gouden bruiloftsfeest. Op de drukbezochte receptie waren ook de dochters van Toon Boer aanwezig die niet vergeten waren dat ze zo'n

Bas en Jo op weg naar de kerk tijdens hun 40-jarig huwelijksfeest.

Bas en Jo temidden van hun kinderen en kleinkinderen tijdens hun 40-jarig huwelijksfeest in 1986.

50 jaar geleden regelmatig gebruik maakten van de door Bas gemaakte provisorische WC in d'n Honsbos en de gezellige tijd die ze daar gehad hadden.

In 1997 is Bas getroffen door een herseninfarct waardoor hij aan een zijde bijna verlamd is. Toch is hij niet ontevreden. Bas en Jo krijgen veel aanloop van familie en vrienden waarbij Jo altijd de koffie klaar heeft.

Slot

Bas van der Zanden heeft nagenoeg zijn hele leven gewoond en gewerkt in Reusel. Door zijn herseninfarct is zijn leven drastisch veranderd. Ook zijn gehoor en gezichtsvermogen is lang niet meer wat het geweest is. Met zijn liefhebberijen, het fietsen en 'heuveu' is hij noodgedwongen moeten stoppen. Maar hij zet door en als het weer het toelaat is hij in en rond de Beukenlaan te zien al buurtend en oog hebbend voor de alledaagse dingen. Hopelijk mag hij dat nog vele jaren als een echte Reuselnaar doen.

Bas in zijn tuin in de Beukenlaan.